

Jméno a příjmení studenta: Veronika Šternová
Téma diplomové práce: **Benjamin Murmelstein**
Oponent práce: ThDr. Markéta Holubová, Th.D.

Autorka se ve své diplomové práci snaží nestranným způsobem přiblížit život a skutky Benjamina Murmelsteina, což je úkol velmi obtížný a přinejmenším ambivalentní.

Postupuje pečlivě, metodicky a z formálního hlediska v podstatě správně.

Věnuje se problematice tzv. Židovských rad; situaci v ghettu Terezín, samotné osobě Benjamina Murmelsteina, jakož i reflexi fenoménu Judenrate, tzv. židovských starších a konkrétně Murmelsteinova působení ve světové historiografii, filosofii a politické teorii.

Je dobře, že polemizuje s paušalizujícími odsudky Hannah Arendtové a Raula Hillberga.

Za nedostatek práce považují absenci duchovního či metafyzického rozměru [kterou jsem byla nucena kompenzovat zhlédnutím filmového dokumentu Claudea Lanzmana *Le dernier des injustes* (The Last of the Unjust) obsahujícího Lanzmannovy rozhovory s Murmelsteinem ze 70. let 20. století; dokončeného až roku 2013]. V této souvislosti bych ráda upozornila na následující skutečnosti a jejich aspekty:

Je nezpochybnitelné, že situace tzv. židovských starších byla nesmírně komplikovaná a tragická.

Veronika Šternová argumentuje, že Murmelsteinova odtažitost, chlad a cynismus pramenily ze snahy nedat nacistům záminku k ještě větším zvrhlostem; určitě však stojí za zamyšlení, že Benjamin Murmelstein přiznává, že měl rád moc a evidentně je přesvědčen o své personální misi. Rovněž stálo za úvahu, zda při jeho konání hrálo nějakou roli excesivní lpění na rabínském pravidle *dina de-malchuta – dina* (viz např. Ned. 28a; Git. 10b; BK 113a; BB 54b aj.). Autorka mohla dále zvážit, zda, z jakého úhlu pohledu a do jaké míry bral v potaz tvrzení midraše ohledně solidarity, jež panovala mezi izraelskými otroky v Egyptě a dozorcí z řad jejich soukmenovců; pročež dozorcí byli následně odměněni Hospodinem (viz Ex. raba 5:20 nacházející souvztažnost mezi Ex 5:14 a Num 11:16) a jestli se zamýšlel nad výroky JT Chagiga 2:1 a Gn. r. 1:5; případně reflektoval-li učení o rabínské autoritě a mravnosti a jak je interpretoval (srov. Joma 72b; RaMBaM: Hilchot de'ot 5:1; 6; 7 aj.).

Zajisté, jsou věci, jež se o Benjaminu Murmelsteinovi nedovíme. Víme však, že po Druhé světové válce byl očištěn z nařčení z kolaborace, ačkoliv spolupracoval s Eichmannem.

Ostatek nám nepřísluší posuzovat, toliko připomínat a pokoušet se alespoň částečně chápat nejrůznější kontexty. Z tohoto hlediska považují diplomovou práci Veroniky Šternové za přínosnou; je totiž mementem takřka bezvýchodného postavení lidského jedince, který se stal součástí mašinérie, zbavující člověka práva na důstojnost a život.

Poznámkový aparát je veden korektně, byť jeho možnosti nejsou zdaleka vyčerpány (převažují strohé odkazy na použitou literaturu). Hlavní text je místy přetížen citáty v anglickém jazyce (jejich překlad je uveden v rámci poznámek).

Úroveň slohu je poněkud nevyvážená (vadí zvláště opakovaná záměna pojmu potenciální a potencionální – viz např. s. 82 aj.)

Navrhované hodnocení: Velmi dobře (2).

V Praze dne 5. 7. 2014

ThDr. Markéta Holubová, Th.D.

